Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru judecător: Andrei Ojoga
Dosarul nr. 2a-2267/23
2-22064290-02-2a-19062023

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

31 octombrie 2023
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Anatol Pahopol
Judecători Ruxanda Pulbere și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de *****, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 februarie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva SRL Germes-Metal privind încasarea sumei, penalității și prejudiciului moral,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamanților.

La 10 mai 2022, ***** a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL Germes-Metal cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea penalității și repararea prejudiciului moral.

În susținerea cererii a indicat că, la data de 29 mai 2020 între ***** ca persoană fizică, numită în continuare cumpărător, și SRL Germes-Metal în persoana directorului Nicolae Gheorghian, numit în continuare vânzător, a fost încheiat și semnat contractul de vânzare-cumpărare cu nr.77, obiect al contractului dat în baza pct.1.1. este transmiterea de către vânzător cumpărătorului în proprietate a unui generator eolian de model Vestas V43400 kVT, ea obligându-se să preia bunul și să plătească prețul stabilit. Caracteristicile tehnice ale generatorului sunt arătate în capitolul l al contractului și anexele la el.

Menționează partea reclamantă că, în baza capitolului 2 pct.2.1. al contractului suma totală a contractului a fost stabilită de părți fiind de 122 000 euro, iar în baza pct.2.2. achitarea se va efectua în rate, prima tranșă fiind de 48 800 euro, ce constituia 978 000 lei. S-a conformat clauzelor contractuale și pe data de 29 mai 2020 a achitat suma de 978 000 lei, pentru ce i s-a eliberat chitanța la dispoziția de plată cu nr.962.

Susține că, în baza art.1108 Cod civil, a încheiat contractul de vânzare-cumpărare dat, și în calitate de cumpărător s-a conformat întru totul condițiilor contractualele, ceea ce nu a făcut pârâtul. Astfel în baza pct.3.1 vânzătorul urma a să monteze/instaleze și să dea în exploatare generatorul eolian în decurs de 90 zile lucrătoare de la data semnării contractului. Pârâtul urma să-și onoreze obligațiunile contractuale prin luna septembrie-octombrie 2020, însă văzând că nu o face l-a contactat, unde la 02 septembrie 2021 directorul Nicolae Gheorghian, pe care nu l-a putut găsi anterior, s-a obligat să-și onoreze obligațiunile contractuale și să achite penalitate în sumă de 32 000 euro pentru întârziere, dar până la moment se eschivează.

Indică că, pe data de 08 noiembrie 2021 a expediat o somație pârâtului pentru a-și onora obligațiunile, însă până la moment nu a făcut-o. S-a adresat organelor de drept, care au constatat că între părți sunt relații civile și au refuzat să examineze cazul sub aspect penal, pentru ce în baza art.16 Cod civil, întru apărarea drepturilor civile/repararea prejudiciului/a depus cererea în judecată.

Mai indică că, au dorit să deschidă o afacere în Moldova, ea și soțul mai bine de 15 ani fiind plecați la lucru peste hotare, au investit toți banii familiei și a rudelor/au luat bani cu împrumut/ca în final să fie amăgiți. Au suferit mult, s-au îmbolnăvit deoarece tot timpul se gândește cum să-și recupereze banii și să achit datoriile, de aceea solicit și încasarea prejudiciului moral. Reieşind din cele expuse solicită admiterea prezentei cereri de chemare în judecată.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 februarie 2023, a admisă în parte cererea de chemare în judecată. S-a încasat de la SRL Germes-Metal (IDNO 1006600040975) în beneficiul Raisei Mîrza (IDNP 0981512248581) suma de 978 000 lei (nouă sute șaptezeci și opt mii lei) cu titlu de datorie. În rest, pretențiile formulate s-au respins ca neîntemeiate.

La 22 februarie 2023, ***** a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 februarie 2023, pronunțată în actuala pricină civilă, solicitând admiterea apelului, cu casarea parțială a hotărîrii primei instanțe în partea respingerii acțiunii, cu emiterea în această partea a unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău din 27 iunie 2023, nu s-a dat curs cererii de apel depusă, fiind acordat părții apelante termen de 10 zile calendaristice, calculat din momentul comunicării încheierii, pentru a înlătura neajunsurile expuse în numita încheiere. Concomitent s-a explicat părții apelante, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă şi împreună cu actele anexate va fi restituită.

După înlăturarea de apelanta ***** a neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2023, prin încheierea instanței de apel din 29 august 2023 s-a dat curs cererii de apel, cu intentarea procedurii în apel.

În motivarea apelului reprezentantul apelantului a invocat aceleași motive de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată, menționând că, a prezentat instanței de judecată probe incontestabile care confirmă faptul temeiniciei acțiunii înaintate.

Totodată apelantul susține, că instanța de fond eronat a concluzionat că argumentele invocate de către reclamant sunt nefondate, așa cum nu sunt demonstrate prin probe concludente, care ar confirma afirmațiile aduse întru susținerea cererii de chemare în judecată, ci au doar un caracter declarativ, fiind lipsit de orice suport juridic, deoarece principala probă.

Apelanta ***** și reprezentantul acesteia avocatul Tîmbur Sergiu, ședința instanței de apel au pledat în fața instanței de apel pentru admiterea apelului, reiterând toate temeiurile de fapt și de drept indicate în aceasta.

Reprezentantul intimatului SRL Germes-Metal în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, deși a fost legal citat despre data, locul și ora ședinței de judecată. În asemenea circumstanțe, Colegiu a dispus examinarea cauzei în absența intimatului.

Analizând motivele invocate în cererea de apel, studiind materialele pricinii, Colegiul consideră necesar de a admite apelul declarat și a casa hotărârea instanței de fond și trimiterea pricinii spre rejudecare în primă instanță, din următoarele motive.

Termenul de declarare a cererii de apel.

În conformitate cu alin. (1) art. 362 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Apelanta ***** a depus apelul la data de 22 februarie 2023, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/, dispozitivul căreia a fost pronunțat la 03 februarie 2023, astfel se constată apelul declarat în termen.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze hotărârea primei instanțe și să trimită pricina spre rejudecare în primă instanță doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin. (1) lit. lit. d) și i) Cod de procedură civilă. La solicitarea participanților la proces, instanța de apel poate trimite pricina spre rejudecare în prima instanță în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă.

Potrivit prevederilor art. 388 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă hotărârea primei instanțe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces.

În temeiul art. 240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține, că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Colegiul reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (HirroBalani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru aşi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Starea de fapt constatată. Concluziile și aprecierea instanței de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la 10 mai 2022, reclamanta ***** s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva SRL Germes-Metal cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea penalității și repararea prejudiciului moral.

La fel din materialele cauzei rezultă că, la data de 29 mai 2020, între SRL Germes-Metal în calitate de vânzător şi ***** în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.77 potrivit căruia, vânzătorul s-a obligat să vândă iar cumpărătorul s-a obligat să cumpere generatorul eolian Vestas C43 400kw (f.d.15-17, 35-37)..

Potrivit art.2.1., 2.2. din contract, costul contractului este de 122 000 euro (la cursul BNM din ziua transferului). Plata echipamentului se efectuează de către cumpărător în rate, cumpărătorul trebuie să efectueze o plată inițială minimă de 48 800 euro din valoarea contractului și să plătească echipamentul integral până la data de 28 mai 2025. Prețul include proiectarea, livrarea, instalarea, lansarea obținerii tuturor avizelor de la ÎCS Red Union Fenosa și ÎS Moldelectrica, convenindu-se cu cumpărătorul asupra achiziționării energiei electrice dintr-o instalație de nivel superior.

La fel, din materialele anexate se susține că, potrivit chitanței de plată nr.962 partea reclamantă a achitat în total suma de 978 000 lei (f.d.14).

Totodată, potrivit pct.3.1., 3.2. din contract, transferul echipamentelor se efectuează în termen de 90 de zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentului contract și se formalizează printr-un act de primire-predare, care face parte integrantă din prezentul contract. Instalarea, montarea, punerea în funcțiune și conectarea echipamentelor se realizează în termen de 90 de zile lucrătoare de la data intrări în vigoare a prezentului contract și se întocmește printr-un act de predare-primire.

De asemenea din materialele cauzei rezultă că, conform contractului de vânzare-cumpărare nr.77 din 29 mai 2020 și anexei nr.77 din 29 mai 2020 (specificația echipamentului) partea reclamantă în calitate de cumpărător a achitat părții pârâte suma de 978 000 lei pentru echipamentul – generator, rotor, controlor, inventor, acumulator model V34, 400 kWt, însă partea pârâtă în calitate de vânzător nu și-a executat obligațiile contractuale, și anume nu a transferat în proprietatea cumpărătorului echipamentul cumpărat și achitat.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauzei, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii înaintate de către *****, dispunând în acest sens a încasarea de la SRL Germes-Metal (IDNO 1006600040975) în beneficiul Raisei Mîrza (IDNP 0981512248581) suma de 978 000 lei (nouă sute șaptezeci și opt mii lei) cu titlu de datorie. În rest, cerințele formulate s-au respins ca neîntemeiate.

Completul judiciar analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a conchis că concluziile instanței de fond, expuse în hotărâre, sunt greșite, rezultate din aprecierea incorectă a circumstanțelor pricinii, identificare, aplicarea și interpretarea greșită a normelor de drept material, fapt care constituie temei de casare a hotărârii pronunțate.

La capitolul respectiv Colegiul ține să accentueze, că din probatoriul prezentat și administrat la dosar rezultă că, că la data de 29 mai 2020, între SRL Germes-Metal în calitate de vânzător şi ***** în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.77 potrivit căruia, vânzătorul s-a obligat să vândă iar cumpărătorul s-a obligat să cumpere generatorul eolian Vestas C43 400kw (f.d.15-17, 35-37).

La fel din materialele cauzei rezultă, Potrivit art.2.1., 2.2. din contract, costul contractului este de 122 000 euro (la cursul BNM din ziua transferului). Plata echipamentului se efectuează de către cumpărător în rate, cumpărătorul trebuie să efectueze o plată inițială minimă de 48 800 euro din valoarea contractului și să plătească echipamentul integral până la data de 28 mai 2025. Prețul include proiectarea, livrarea, instalarea, lansarea obținerii tuturor avizelor de la ÎCS Red Union Fenosa și ÎS Moldelectrica, convenindu-se cu cumpărătorul asupra achiziționării energiei electrice dintr-o instalație de nivel superior.

Totodată, din materialele cauzei rezultă că, potrivit pct.3.1., 3.2. din contract, transferul echipamentelor se efectuează în termen de 90 de zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentului contract și se formalizează printr-un act de primire-predare, care face parte integrantă din prezentul contract. Instalarea, montarea, punerea în funcțiune și conectarea echipamentelor se realizează în termen de 90 de zile lucrătoare de la data intrări în vigoare a prezentului contract și se întocmește printr-un act de predare-primire.

De asemenea, s-a constatat că conform contractului de vânzare-cumpărare nr.77 din 29 mai 2020 și anexei nr.77 din 29 mai 2020 (specificația echipamentului) partea reclamantă în calitate de cumpărător a achitat părții pârâte suma de 978 000 lei pentru echipamentul – generator, rotor, controlor, inventor, acumulator model V34, 400 kWt, însă partea pârâtă în calitate de vânzător nu și-a executat obligațiile contractuale, și anume nu a transferat în proprietatea cumpărătorului echipamentul cumpărat și achitat.

Mai mult, din actele anexate rezultă că, de către Gheorghian Nicolae ca persoană fizică la data de 02.09.2011 a fost întocmită o recipisă prin care ultimul s-a obligat să achite penalitatea pe marginea contractului N. 77 din 20.05.2020, în sumă de 32000 euro în 2 tranșe /f.d.11/.

Astfel, reieșind din circumstanțele speței, Colegiul judiciar consideră că în actualul proces civil, în calitate de intervenient accesoriu urma a fi atras

Gheorghian Nicolae, or, potrivit recipisei anexate la materialele cauzei persoana fizică Gheorghian Nicolae este persoană interesată în prezentul litigiu.

În acest context, ținând cont de natura litigiului Completul conchide, că în proces urma a fi atras Gheorghian Nicolae, pentru a putea asigura și garanta protecția drepturilor sale, în cadrul verificării legalității tranzacțiilor din prezentul litigiu.

Colegiul relevă, că potrivit dispozițiilor art. 67 alin. (1) şi alin. (2) Cod de procedură civilă, persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pârât până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți. Intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces şi la cererea uneia dintre părți sau din oficiul instanței.

Potrivit art. 185 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copârâților şi intervenienților.

Conjunctura redată impune casarea hotărârii instanței de fond, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, pentru a fi identificate și atrase în proces toate persoanele interesate de soluția care va fi dată în rezultatul examinării actualului litigiu. În caz contrar, nerespectarea acestor obligaţii, care se regăsesc şi în principiile fundamentale a procedurii civile expuse la art. art. 9 și 26 Cod de procedură civilă, afectează atât aparenţele de imparţialitatea obiectivă a instanţei, cât şi cele de obiectivitate și echitate a procesului judiciar.

Totodată, Colegiul învederează că legea procesuală civilă prezumă dreptul instanţei de a se expune asupra inițiativelor în cadrul unui proces. În contextul dat, Colegiul citează prevederile art. 26 alin. (2) Cod de procedură civilă, conform cărora contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei. Or, prezintă relevanţă şi folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, rezultând din specificul acestui şi care presupune în sine lămurirea completă şi pe bază de dovezi certe, pertinente şi concludente a situației de fapt, or, concluzia instanţei de apel este rezultatul examinării pripite a litigiului dedus judecăţii.

Subsecvent, adoptarea soluţiei la caz urmează a fi precedată de toate aceste etape, precum şi să fie motivată atât prin prisma poziţiei părţii reclamante, cât şi obiecţiilor părţii pârâte în raport cu probele prezentate şi normele de drept

pertinente litigiului, rezultând din prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, ca, în consecinţă, soluţia adoptată să fie certă şi coerentă, sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei acţiunii şi să răspundă standardelor unui proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO. Caracterul peremptoriu al concluziei instanţei de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanţele cauzei şi normele de drept material şi procedural aplicabile speţei.

Concomitent, la examinarea cauzei, instanţa urmează să se conducă nemijlocit de principiul adevărului obiectiv, care se manifestă prin stabilirea multilaterală, completă şi obiectivă a tuturor circumstanţelor care au importanţă pentru justa soluţionare a cauzei. De altfel, o hotărâre judecătorească motivată în sensul respectării cerinţelor 6§1 CEDO, presupune o examinare reală a problemelor esenţiale relevate în speţă, cel puţin pentru a le aprecia pertinenţa. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

Din considerentele expuse și ținând cont de faptul că, hotărârea instanței este emisă cu încălcarea normelor legale și de drept procedural, Colegiul reiterează concluzia de a admite apelul, cu casarea hotărârii instanței de fond și trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La o nouă judecare a pricinii instanța de fond urmează să ţină cont de cele indicate de instanța de apel în prezenta hotărâre, să ia măsurile necesare, prevăzute inclusiv de art. 67 Cod de procedură civilă, privind atragerea în proces a tuturor părţilor interesate și să asigure tuturor participanţilor la proces condiţii egale pentru folosirea de către aceștia de drepturile procedurale, să examineze pricina sub toate aspectele și să verifice toate circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului, cu adoptarea unei hotărâri legale şi întemeiată.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.d), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ

d e c i d e:

Se admite cererea de apel declarată de *****.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 februarie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva SRL Germes-Metal privind încasarea sumei, penalității și prejudiciului moral.

Se remite cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva SRL Germes-Metal privind încasarea sumei, penalității și prejudiciului moral, la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul — Anatol Pahopol

Judecătorii — Ruxanda Pulbere

Ala Malîi